

SEKSUAALISEN HÄIRINNÄN EHKÄISEMINEN OPPIMISYHTEISÖISSÄ

LAINSÄÄDÄNTÖ EDELLYTTÄÄ TURVALLISTA OPISKELUYMPÄRISTÖÄ KAIKILLA KOULUASTEILLA

Laki on yksiselitteinen siinä, että jokaisella on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Lisäksi oppilaitoksia ja korkeakouluja koskevat työnantajina tasa-arvolain ja työsuojelun velvoitteet. Niillä on oltava tasa-arvosuunnitelma, jossa tulee kiinnittää erityistä huomiota seksuaalisen tai sukupuoleen perustuvan häirinnän poistamiseen. Työterveyslain mukaan työnantajan on ryhdyttävä toimiin, jos työssä esiintyy työntekijään kohdistuvaa häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN TOIMENPITEET JA RAHOITUS

Oppimisyhteisöjen turvallisuuskulttuuria kehittääkseen opetus- ja kulttuuriministeriö varaa yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen valtakunnalliseen turvallisuuskulttuurihankkeeseen ja täydennyskoulutukseen yhteensä 4 miljoonaa euroa. Ammatillisen koulutuksen turvallisuusstrategiaa varten varataan 1 miljoonan euron määräraha.

1 Opetushallitukselta opas seksuaaliseen häirintään puuttumiseen ja ennaltaehkäisemiseen

Toiminta- ja menettelyohjeet antavat opettajille, rehtoreille ja muulle henkilöstölle sekä vanhemmille ja huoltajille valmiuksia toimia seksuaalisen ahdistelun ja häirinnän estämiseksi. Oppaassa käsitellään lainsäädännön, opetussuunnitelmien, opetuksen ja opiskeluhoillon keinoja seksuaaliseen häirintään puuttumiseksi.

2 Valtakunnallinen hanke edistämään oppimisyhteisöjen turvallisuuskulttuuria

Seksuaalisen häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen ovat osa turvallista oppimis- ja työskentely-ympäristöä. Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnistää oppimisyhteisöjen turvallisuuskulttuuria kehittävän laajan hankkeen, jossa käsitellään myös kiusaamisen ja häirinnän ehkäisyä. Hanke käynnistetään vuonna 2018 ja toteutetaan vuosina 2018 - 2021.

3 Laaja-alaista turvallisuutta edistetään varhaiskasvatuksen, koulujen ja oppilaitosten henkilöstön koulutuksella

Turvallisuuskulttuuria edistävää täydennyskoulutusta suunnitellaan opetus- ja kulttuuriministeriön, Opetushallituksen ja Poliisihallituksen yhteistyönä. Koulutuksessa perehdytään varhaiskasvatussyksiköiden, koulujen ja oppilaitosten laaja-alaisen turvallisuuden edistämiseen niin fyysisen, psyykkisen kuin sosiaalisen turvallisuuden osalta.

Rehtoreilta edellytettävään opetushallinnon tutkintoon lisätään turvallisuusosaamista tukevaa sisältöä.

4 Opettajille valmiudet tunnistaa ja torjua seksuaalista häirintää

Valtakunnallisen opettajankoulutusfoorumin tehtävänä on uudistaa opettajien perus-, perehdyttämisen- ja täydennyskoulutusta. Opettajankoulutusfoorumi kokoaa yhteen hyviä käytäntöjä, miten seksuaalisen häirinnän vähentämisen ja ehkäisemisen sisällöt otetaan mukaan opettajien perus- ja jatkokoulutukseen perustuen asiasta tehtyihin tutkimuksiin ja selvityksiin.

5 Ammatilliselle koulutukselle oma turvallisuusstrategia

Ammatillisen koulutuksen turvallisuuskulttuurin kehittäminen on kiinteä osa ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanoa. Turvallisuusstrategia kattaa opiskeluympäristöjen fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen turvallisuuden, mukaan lukien häirinnän estäminen.

6 Korkeakouluille yhteiset seksuaalisen häirinnän estämisen toimintaperiaatteet

Korkeakouluille laaditaan yhteiset häirinnän ehkäisemisen periaatteet. Jokaisessa korkeakoulussa tulee olla ohjeistus, joka varmistaa, että kaikki yhteisön jäsenet - henkilöstö ja opiskelijat - ovat tietoisia asiallisen käyttäytymisen pelisäännöistä.

Korkeakouluilla tulee olla selkeät ja matalan kynnyksen toimintaohjeet häirintätilanteisiin ja selkeä prosessi häirintätapausten käsittelemiseksi. Yhteiset toimintaperiaatteet kuvaava ohjeistus on tarkoitus julkistaa loppukeväästä 2018.

Opetus- ja kulttuuriministeriö käy keväällä 2018 yliopistojen ja syksyllä 2018 ammattikorkeakoulujen kanssa tulossopimuskauden puolivälin neuvottelut. Neuvottelujen yhteydessä varmistetaan, että korkeakouluilla on toimivat käytännöt seksuaalisen häirinnän ja kiusaamisen ehkäisemiseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö